

לצד ועדת הכשרות: "הטוענים נגד כשרות העופות לא מבינים

סערה בצומת

ארגזי העופות שהונחו על שולחנו של הראב"ד, מן הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך, נפתחו ובדקו אחד-אחד - אך דעתו של הראב"ד לא נחה: הוא ביקש להביא ארגז נוסף | אט אט התבהרו הספקות שהתעוררו בהזרקה הניתנת לעופות ביוםם האחד-עשר | 'משפחה' הורשה להשתתף בדיון הפנימי שערכה 'העדה החרדית', נכח בביקורת שערך הראב"ד, ושמע מפי הראב"ד את האמת שמאחורי מלחמת הגרסאות המתחוללת על מקור הסערה

אליעזר שולמן והרב אליהו גוט

צילום: ליאור מזרחי

אמצע הדיון ההלכתי על אחריות אזור משה עשר הגידין של התרגול, כאשר שני רבני משחטת גלאס עזף אשר נמצאת תחת כשרות בד"צ העדה החרדית - הג"ר חיים יוסף בלוי יושב מולו והג"ר בן ציון באיעד לצדו - הרים לפתע ראב"ד העדה החרדית, מרן הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך, את עיניו, ונעץ מבט ערני בפניו של הרב יוסף גלבד - ראש מערך

הבדקים ב'ועד השחיטה' של הבד"צ.

"וואס זאגסטע" (מה אתה אומר?), פנה אליו.

שקט השתרר בחדר. הדין הערני גוער באחת. מימין ומשמאל עמדו רבנים ב'ועד הכשרות' של העדה החרדית כמו הג"ר לייבל ויס - ראש רבני 'ועד הכשרות' של הבד"צ. הרב גלבד הציג בפניו את העוף לפני המליחה, בשלב שבו ניתן להבחין כי אותם סימנים (שהכניסו את 'ועד השחיטה' ר'ועד הכשרות' של העדה החרדית לסערה גדולה, כאשר נטען כי החיסונים הניתנים לעופות פוגעים בגידים) - מופיעים רק על גבי הקרום החיצוני של העוף בלבד ולא מגיעים אל הגידים בכלל, ובוודאי שלא פוגעים בהם. הרב גלבד הדגים את שלמותם של כל 16 הגידים והציג את חוות דעתו המקצועית של

ב

דבר בצומת הגידין או שלא ראו את העופות שנשחטים כאן. שיחה נדירה

מכירת חיסון

לפני שנמשיך הלאה, קצת רקע. בשלושת השבועות האחרונים מצא עצמו ועד הכשרות של העדה החרדית נותן בעינה של סערה ציבורית שאימה משמעותית על חוסנו של מותג הכשרות שנחשב בין הגאונים ביותר. והכול בגלל זריקת החיסון.

עופות, כידוע, מקבלים חיסון ביום השנים עשר לחייהם בהוראת הציבור הוותיק. זה לא בגלל שפעת העופות, אלא כדי למנוע התפשטות של מחלות, שעלולות לחסל לולים שלמים. החיסון ניתן בהזדקה מתוחת לעור או לתוך השריר, דבר

הווטרנר המומחה ד"ר פרלמן, הקובע שאין כל נזק לגיד בתוצאה מהזריקה בשוק התרנגול. הרב גלבר חזר על דבריו האחרונים. הראב"ד, שכל הזמן הזה אחז בידיו חוברת קטנה שעל סעיפיה עבר לפני תחילת הדין, הקשיב לדבריו של הרב גלבר - ואז עיין ביסודיות בחוברת שבידו. חלפו 2 דקות ארוכות עד שהוא סימן בידו שהוא הבין. הדין התורני התחזק, הרב גלבר המשיך להסביר ולהבהיר כל פרט, תוך שהוא מבתר עם סכך את צומת הגידין שבחזנות שוק העוף. ובני המשחטה השיבו לשאלות הרבות של הגר"מ שטרנבוך, אשר מוזי פעם סימן בידו שהוא רוצה רגע למחשבה ולאחר מכן ביקש מהרב גלבר

כל שניה למטה הראב"ד במסגרת הסדר, עם הגר"מ גלבר, הרב גלבר ומזכיר הוועדה החרדית של 'משפחה' - הרב אליהו מנח

שיכול לגרום לנזק באחד האיברים הפנימיים של העוף, או לגרום שבמקום הזריקה יתפתחו זלקות או קלקול של אבר פנימי באופן עקיף - דברים העלולים להטריף את העוף.

אחד מסוגי הסתירות נמצא בצומת הגידים שברגל העוף. אם גיד אחד מתוך שישה עשר הגידים שברגל העוף התנתק, או אפילו לא התנתק אלא רק חתוך בעובי יותר מרוב, או התמתנס בגלל זלקת - העוף טרף. בדברים אלה נהוג להחמיר מאוד בעקבות קביעתו של הרמ"א שאין אנו נקיים לבדוק בצומת הגידין.

יש כמה מקומות שבהם ניתן להזיק לעוף את החיסון: בשוק, בגב, בין הכנף לצוואר - או בחזה. בכל אחד מהמקומות האלה יש חשש להטרפת העוף: בשוק - יש קרבה לצומת הגידין (ולכן מזריקים בשלוש העליון, כאשר המחס מופנית כלפי מעלה), בגב - הקרבה היא לקנה ולחוש, ובחזה - הקרבה היא למעינים (שחור בהם מטריף את העוף, ולכן מזריקים בחלק העליון, שהוא גם עבה יותר). יש לזכור שמדובר באפדוח קטן, בן פחות משבועיים, שכל אבריו עדינים ופגיעים. בכשרויות השונות הונהגו שיטות שונות בעדה החרדית הזריקו מאז ומתמיד בשוק, בהוראת בעל המנחת יצחק זצ"ל.

שאר הבר"צים מזריקים בחזה, במקום של עובי הבשר, עם מזריקים בעלי מחט קצרה, כאשר משגיחים מיוחדים מפקחים שלא מזריקים במקומות בעייתיים או בצורה בעייתית מבחינה הלכותית.

לזריקות בשוק אין חשש לפגיעה באיברים פנימיים, אך כאמור - עלולות להגרם בעיות בגידים. מעיקר הדין, אין חיוב לבדוק בכל עוף את צומת הגידין האם הוא שלם, אבל בעקבות זריעות הקיימת היום בשל מחלות שונות, בשל האקלים החם ובגין טיבות נוספות - חייבים לבדוק כל עוף בנפרד. יש גם כמה שיטות לביצוע בדיקה זו: בעדה החרדית בודקים את שלמות צומת הגידין על ידי פתיחת הרגל והתחנות (שבין כה מורקת לפח) ומשיכת הגידין שם, וכן השוק עצמו לא נפגע. בבשריות אחרות פותחים את השוק עצמו, ולטענתם, כך אפשר גם לגלות אם הגיד נקרע וחלקית - דבר שבחלק מהמקרים מטריף את העוף.

כל זה לא חדש, אלא קיים מימים ימימה. אז על מה הסערה?

הרה"צ ר' נחום יעקב מ'שאריות ישראל', שידי רב לו בכשרות שחיטת עופות זה שנים רבות - טען לאחרונה שהיות שהחומר המזוה לא נספג בשוק, הוא מחלול לעבר הגידים וגורם להרבה טרפות. בתחילה התגלו בעיות אלו בבדיקה גם ללא פתיחת השוק, כי ראו את החלקת מבחן, אבל שיפור של החומר גרם לכך שהזריקות אמנם לא גורמות לתופעות חיצוניות, אבל לאחר שקורעים את העור שעל הגידים - רואים שיש על הגידים עדיין את החומר של הזריקות.

לטענת הרב יעקב, הוא ברך כמה עופות כאלה. במקרה אחד היו שלוש טריפות מתוך שבע, ובמקרה שני - שתיים עשרה מתוך ארבע עשרה. ולהזכיר, בהעדה החרדית עד כה לא פתחו את השוק ממש כאשר לא היה חשש לזלקת, ואי אפשר לראות את הבעיה.

בתחילת הסערה הודיעו בעדה החרדית כי

**ב'ועד השחיטה'
של העדה החרדית
שינו כיוון, והודיעו
כי כל המעוניין יכול
להגיע אל המשחטה,
בכל עת, ולבדוק את
העופות. במקביל
החמנו מורי הוראה
ומר"צים לבוא
ולראות בעיניהם
את העופות לאחר
שחיתתם. היו מי
שהגיעו, אחרים
הודיעו שיגיעו
אך נכון לשעת
כתיבת שורות
אלה, טרם הגיעו**

להמשיך בדבריו.
הנוכחים הרשו לעצמם להתערב בשיחה ולהפנות שאלות לראב"ד.

ושבו השתרר שקט. נראה היה שהכול ברוח כיוון שעמדתי בסמוך אלי, ניצלתי את ההזדמנות ושאלתי:

■ **הראב"ד מרצה?**

"הם מסבירים היטב את הדברים".

■ **הראב"ד השתכנע שאין בעיה בעופות?**

שקט מוחלט השתרר בחזה הראב"ד מוזיק קלות ומשיב: "נראה לי שהטענות נגד כשרות העופות לא מבינים דבר בצומת הגידין או שהם לא ראו את העופות שנשחטים כאן תחת השגחת".

■ **ובכל זאת, הראב"ד מבקש לעשות טיור בכל המשחטה ולראות את הדברים בעיניו?**

הבעה של תמיהה חולפת על פניו של הראב"ד: "הם הסבירו טוב, ללא ספק. עכשיו צריך לראות האם כל ההוראות של הבר"צ אכן מיושמות במשחטה, והמציאות תואמת את ההסברים". עם סיום המשפט הזה אחז הראב"ד בידיו שניים מבני משפחתו שהגיעו יחד איתו, והחל לפטוע אל תוך המשחטה צעד אחד צעד, נושא עימו את משא 91 שנות חייו, לאורך ימים ושנים טובות.

של הסעודה, בה הביע אמון מלא בועד השחיטה ואמר כי אין כל בעיה בעופות.

בדיקה מאוחרת

הגר"ם שטרנבוך לא התייחס לשאלה שהצגו לו - מדוע בשיאה של הסעודה לא נשמע קולו. חלק מולמדייו טוענים כי הסיבה נעוצה בכך שבתחילת הסעודה בדק את הדברים יחד עם דיין הגר"צ הנוספים והשחכנע שהכול כשורה. לאחר מכן פנה לעיסוקיו הוועדניים הרבים, הכוללים מטירת שיעורים בטלל ובישיבה שבראשם הוא עומד לצד מענה לשאלות הלכותיות אשר מגיעות אליו מהעולם כולו.

רק בעיצומו של השבוע השני לסעודה, נחשף הראב"ד למתרחש, ואז החל ללמוד את הטענות המושמעות כנגד 'ועד השחיטה'. ביום ראשון השבוע הוא הגיע אל המשוחטה במטרה לקבל תשובות ברורות לשאלות שהועלו לצד עוד כמה שאלות שהתעוררו אצלו בנושא.

לדברי התלמידים, לכאורה, יש סימוכין. ביום ראשון השבוע, כאשר הראב"ד התישב עם רבני המשוחטה, הוא הוציא מכיסו חוברת שבה רכזו כל הטענות, ועבר על כל אחד מהסעיפים שבה ביסודיות. על חלק מהם הוא הוסיף הערות בצד לבריקות. אם היה משהו שחשב שרבי המשוחטה יופתעו - הוא עמד חיש מהר על טענות. הוועדות מבחינת אנשי 'ועד השחיטה' היתה הדבר הטוב ביותר למעשה.

שני ארגוני עופות, שנבחרו באקראי, הוכנסו אל החדר שבו ישב הראב"ד. האחד הגיל עופות שנמלחו והשני - כאלה שעדיין לא נמלחו. סעיף אחד סעיף שכחב הגר"ם יברור פורק לחסמים, בערך בקצב שבו פורק העור מהשוקיים על ידי הרב גלב שנים הסכיך הוודה הממוסדת שאחז בידיו, פירק את השכבות השונות ואת הגידים אחד לאחר, וטן שהוא מטביר כל פרט ופרט להגר"ם שטרנבוך.

וכך כתב הגר"ם יברור, כפי שהגר"ם שטרנבוך הקריא: "ואפרט כמה סוגי טריפות שאין טפק שנעשו קודם שחיטה שראו אותם תלמידי חכמים. א. נמצאו גידים קרועים, אשר ראש הגיד היה עטוף באותו חומר של ההזדקה, ונמשך כמו חוט, ואם כן - בודאי נקרע קודם שחיטה. ב. נשקלפתי את החומר מעל הגיד החיצון, ונקלף עמו כל עובי הגיד ונשאר גיד דק כמילול. ג. נמצאו גידים שחורים כופת.

ד. נמצאו גידים קרועים ומסולסלים, וגם ראש הקריעה לא היה חתוך ישר, אלא בזיגזג, שכיחוד שזה סימן שנעק מחיים.

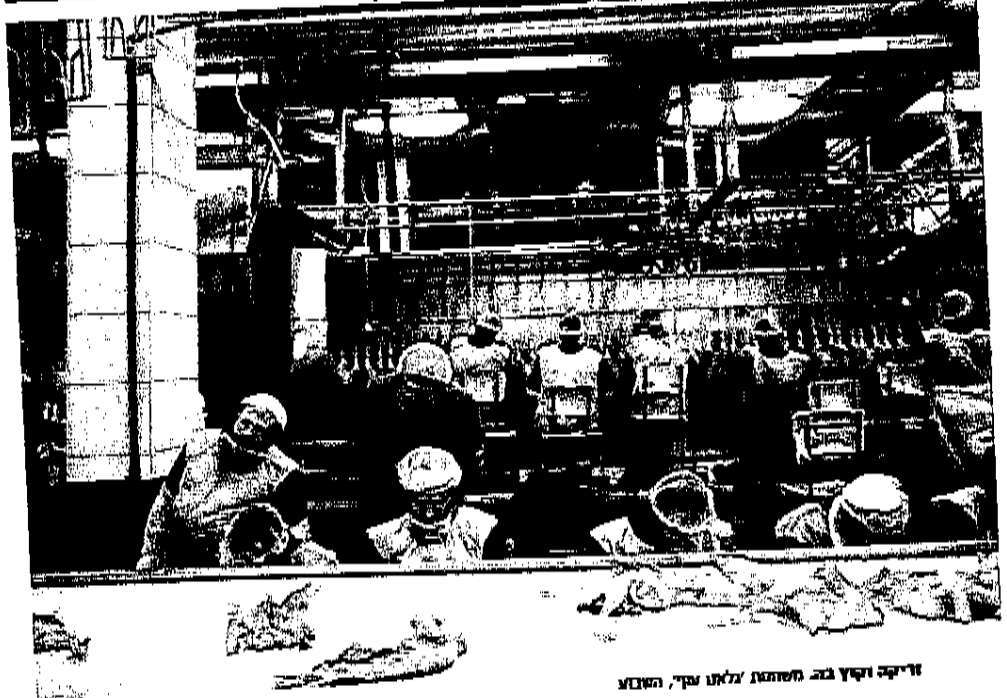
ה. נמצאו גידים שנתמססו, וכאשר שפשטו אותם בין האצבעות נימוחו בין האצבעות ועוד ועוד סוגי טריפות שברור שנעשו מזויים."

הרב גלב בתגובה פתח עופות כרישות הראב"ד, הציג את כל 16 הגידים, האחד אחרי השני, כולם נמצאו שלמים כמו שצריך. "למהדין", אמר הגר"ם שטרנבוך, וביקש לפתוח עוף אחד. גם בו הכול נמצא למהדין. אגב, העופות שנפתחו סומנו לצורך העניין לטריפות, כיוון שיצאו מהמסלול הסטנדרטי, שהוא תנאי בל יעבור לקבלת אישור הכשרות על ידי הבדקים.

למעשה, כשהורידו את העור החיצון, על אחד

כל יריבין - יידי ירושלים הראב"ד בשיחה עם סגן המשוחטה אליעזר שרמן

זריקת וקץ בבה משוחטת 'אלוהי עקי', האבוצ

**שקט מוחלט השתרר
בחדר הראב"ד מחיין
קלות ומשיב: "נראה
לי שהטוענים נגד
כשרות העופות לא
מבינים דבר בצומת
הגידן או שהם לא
ראו את העופות
שנשחטים כאן
תחת השגחתנו"**

הנשא הונח על שולחנם של רבני העדה החרדית, שאף ביקשו מהרב יברור להסביר להם את הבעיה. רבני 'ועד השחיטה' טענו שהטענות לא נכונות, ובדיקה שנעשתה בפי בית הדין בכמה עופות שנשחטו במקום הראתה שהחשש אינו מוצדק.

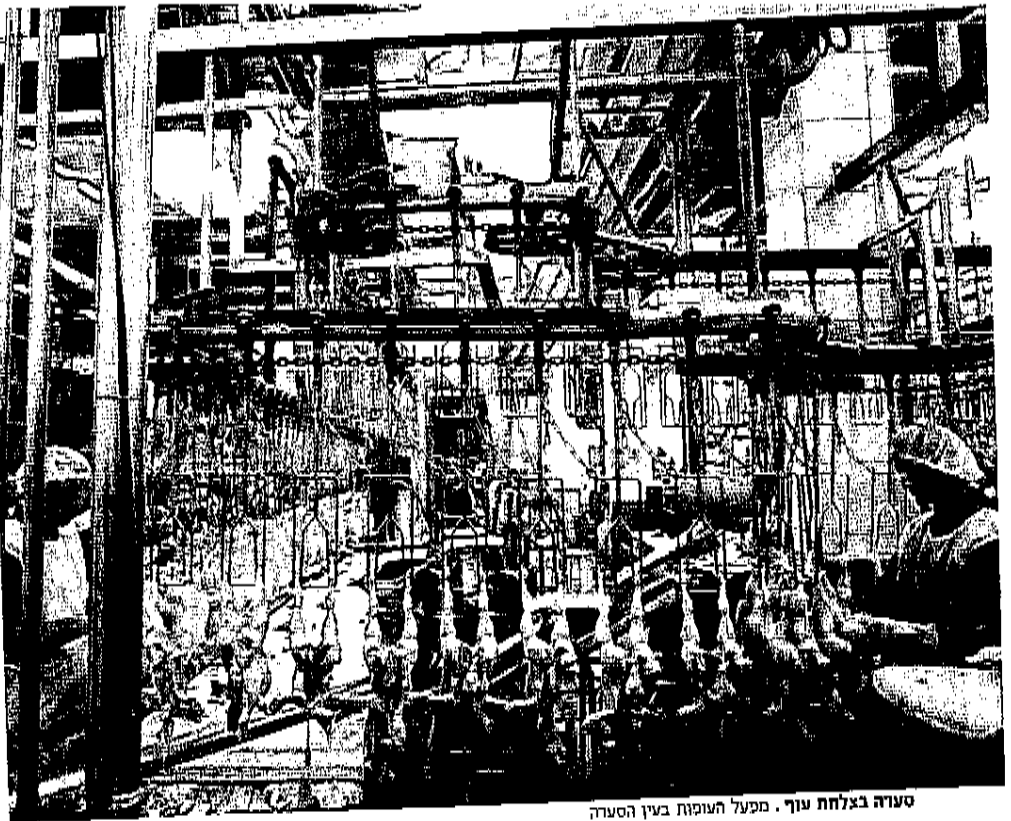
אלא שכל שחלת הימים, התברר לראשי 'ועד הכשרות' של העדה החרדית, כי הם נמצאים בבעיה אמיתית. בוסידות אמשינע פרסמה הודאה שאין לאכול יותר עופות בכל צורה שהיא בכשרות 'העדה החרדית'. גם הגאון רבי צבי שדיינה, מרבי חסידות באיאן, נמנע באחת החזנות, שנערכה באולם שמחות בירושלים, לאכול מהעופות. זאת בנוסף לשיבוט ולמוסדות שהודיעו כי בגלל המהומה שנוצרה הם נמנעים מלהכניס את עופות העדה החרדית עד לזיחור הדברים.

בועד השחיטה של העדה החרדית שינו כיוון, והודיעו כי כל המעוניין יכול להגיע אל המשוחטה, בכל עת, ולבדוק את העופות. במקביל החמט מורי הודאה ומ"צים לבוא ולראות בעיניהם את העופות לאחר שחיטתם. היו מי שהגיעו, אחרים הודיעו שיגיעו אך נכון לשעת כתיבת שורות אלה, טרם הגיעו.

בכל המהומה הזאת, לא נשמע קולו של ראב"ד העדה החרדית, מרן הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך, למעט התייחסות קצרה בימים הראשונים

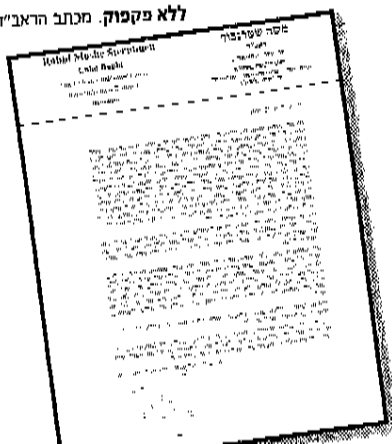
לא שינינו דבר. מן הגר' שטרנבוך עם הגר' בליק, בסיור במשחטה

סעודה בצלחת עוף. מפעל העופות בעין הסעודה

רק בעיצומו של
השבוע השני לסעודה,
נחשף הראב"ד
למתרחש, ואז החל
ללמוד את השענות
המושמעות כנגד
'ועד השחיטה'. ביום
ראשון השבוע הוא
הגיע אל המשחטה
במטרה לקבל
תשובות ברורות
לשאלות שהועלו
לצד עוד כמה
שאלות שהתעוררו
אצלו בנושא

ללא פקפוק. מכתב הראב"ד

רגיל, וגם כך הרבה יותר קל לדלג על התהליך, לכן, בהרבה מקומות מוציאים את החומר מהקירור 24 שעות לפני תחילת ההזרקה, בתקווה שהוא יפשיך קצת. במקרה הטוב ביותר הוא יוכל להגיע ל-25 מעלות, טמפרטורת החדר בלולים, עדיין עשר מעלות מתחת לטמפרטורה המומלצת.

"כאשר החיסון אינו בטמפרטורה הנכונה, מצטבר לו החומר בשוק, וכך נוצרת לכאורה הבעיה, שראינו כאן שזה רק על הקרום החיצוני ולא מגיע לגידים בכלל. הרב יברוכ טוען שיש פגיעה בגידין, הנה, הראנו שאין שינוי במראה בשר בעוף ואין כלל פגיעה בגידין שכן חומר הזריקות אינו מגיע עד לשם".

■ ומדוע אתם מזריקים דווקא באזור הזה של רגל העוף? מתעניין הראב"ד.

"אלה ההוראות של משרד הבריאות, להזריק בשליש העליון של השוק". משיב הרב גלבר. "לאחר ההזרקה, החומר נוזל כלפי מטה, לכיוון של צומת הגידין".

למעשה מתברר שבשלושת השבועות האחרונים התחילו לחתוך גם את העור של השוק בחתך עדין לאורך, כך שניתן לראות את מה קורה בשוק עצמו.

■ ומה עושים כאשר רואים חומר על השוק? מבקש הראב"ד להבין.

"על פי הוראות חברי הבד"צ - העוף מוצא מה'ליין', ונבדק בצורה פרטנית על השולחן. אנו בודקים האם החומר מגיע מתחת 'לאצבע' מעל למפרק (2.4 ס"מ). ב'עדה' מחמירים כשיעור החזון-איש). אם הוא מגיע - העוף נטוף", משיב הרב גלבר, ומוסיף: "למרות שבמעט כל הפוסקים סבורים שזה לא נקרא 'שינוי' או 'ריעותא' בבשר העוף והם מכשירים את העופות. אי אפשר להגיד שהחיסון פוגע בגיד".

עוד עוף מונח לפני הגר' שטרנבוך. גם עליו יש את הכתם של החיסון. שוב נבדק צומת הגידין. הראב"ד ממשש את גיד העוף שנחשפים אחד לאחד על ידי הרב גלבר. "כאן יש הטיה של הגיד", אומר הרב גלבר, "אך זאת הטיה טבעית, שקיימת

השוקיים (הזריקה ניתנת רק בשוק אחד) נמצא ריכוז של חומר שיצר סוג של כתם.

"הנה, אלה שיריים של החיסון", הסביר הרב גלבר.

"ומה פשר הכתם? מה הוא גורם?" ביקש הראב"ד להבין.

הרב גלבר הסתער עם הסכין על העוף. הוא גירד בזהירות רבע שכבה דקה, כמין קרום העוטף את השוק כולו מתחת לעור. ביחד עם הקרום ירד גם החומר, והנה נתגלה השוק במלא הדרו, נקי לגמרי מכממים וחומרים. יתירה מכך, הרב גלבר גם טרח להוריד את אותו קרום בדיוק גם מהרגל המקבילה. "עכשיו תגידו באיזה שוק ניתנה הזריקה?" אתגר את הנוכחים. אף אחד לא הצליח למצוא סימן לחומר או באיזה רגל באמת ניתנה הזריקה.

השוק הנקי עבר עכשיו את ה'ציתוח' של הרב גלבר, מגדולי המומחים בתחום ובעל ותק של עשרים שנה, כשהוא פותח לאט לאט את השכבות השונות, מוציא כל גיד בנפרד (רובם מגיעים בזוגות) ומראה את שלמותו, תוך כדי משיכת הגיד בחוזקה. הכח היה נקי לחלוטין ללא שמץ של כתם. ועכשיו בא ההסבר: "מדובר בחיסון שאחד המרכיבים המרכזיים שבו (70%) הוא שמן מינרלי, לצד חומר החיסון עצמו המורכב מחיידק מומת, וגם אמולטור (חומר מתחלב) שתפקידו לקשר בין השמן והחיסון. החיסון נשמר בקירור כי האמולטור דורש קירור, אך במקביל השמן הופך מנוזל למוצק.

"חום הגוף של אפרוח הוא 41 מעלות צלסיוס. החום בלולים הוא 28 מעלות, ואילו החיסון שנשמר בקירור הוא בין 4 ל-7 מעלות. לקראת הזרקה החומר לעופות יש לחמם אותו, על פי ההוראות, ל-35 מעלות. זה לא רק כדי שהשמן יהיה נוזל, אלא משום שחיסון קר מידי מהווה שוק תרמי לאפרוח העדין, ולא אחד מהם מת בעקבות החיסון הקר באופן מדי.

"לא בכל לול יש את המכשור המתאים לחימום החיסון. אי אפשר כמובן לחמם אותו במיקרוגל

ירושלמים, השתלות שיניים

טופ סמייל
מרפאה מתקדמת להשתלות שיניים

בטופ סמייל תכירו את
כל שיטות הטיפול,
תפגשו בצוות מקצועי
מיומן ומסור, תגלו את
הטכנולוגיות המתקדמות
ביותר בתחום, תרגישו
ששירות זו מילת המפתח
ותצאו עם חיוך גדול (:

עד 60 תשלומים ללא ריבית

בדיקה וצילום פנורמי ללא עלות, בהתאם לצורך הפוא

02-572-3000

רח' אלעזר המודעי 18 ירושלים

בכל עוף. כאן יש גיד עבה מעט אך זה לא קשור לחיסון. כך הוא בטבעו. גיד שהוא עבה בתחילתו בדרך כלל זה סימן שהוא קרוע והעוף טרף. כאן יש גיד דק - וגם הוא כך מתחילת ברייתו. וכאן יש שני גידים שמסתיימים בארכובה עצמה ומחברים אליה, ואינם יורדים עד למטה. רק ארבעה עשר גידים יורדים עד לרגל התחתונה, וכך הלאה.

ארגז נוסף מובא אל השולחן. עד כה נבדקו עופות לפני מליחתם, והם כאמור נמצאו בסדר גמור, למרות שהיה עליהם את חומר החיסון. בארגז השני נמצאים עופות לאחר מליחתם. כמעשהו בראשונה, הרב גלבר מנתח את רגל העוף ומפרק את צומת הגידים. כאן כבר נראית תמונה שונה לחלוטין. הגידים כבר חתוכים, כי בשלב זה כבר נחתכה הרגל התחתונה מהעוף, אבל הקצוות לא נראים טוב, חלקם מסולסלים, יש 'זיגזגים' בחתך ועוד, דברים העשויים להראות על קריעה מהיים, דבר המטריף את העוף - בדיוק כטענת הרב יברוב.

"הנה, זה ההבדל. תהליך המליחה משנה את צורת הגידים, ויכול לגרום לעוף להיראות טרף. אבל האמת היא שהוא בסדר גמור, רק המליחה שינתה את המראה שלו בצורה דרסטית".

הראב"ד מקשיב בעניין רב אך בפנים קפואות - ואינו אומר מילה. רבני המשחטה, הרב באייער והרב בלוי, כמו גם הרב גלבר - ממתינים. לאחר דקה ארוכה הראב"ד פותח את החוברת שהביא איתו, בה מרוכזים כל דברי הרב יברוב, עובר עליה שוב וזא אומר: "הכול אכן למהדירין. אבל האם ניתן למצוא פתרון לנושא ההזרקות בשוק?"

הרב גלבר משיב: "בעקבות הסערה שפרצה, הנחינו את המשקים שאיתם אנו עובדים להזריק את החיסון רק לאחר חימום כפי שצריך. הבהרנו באופן ברור כי עופות שיגיעו אל המשחטה ולא חוסנו כפי שהורנו - יוחזרו אל המשקים. אנחנו מאמינים שסמוך לחג הפסח כל העופות שיגיעו אלינו יהיו ללא כל בעיה בנושא החיסונים".

הראב"ד נראה מרוצה מן הדברים. וכך הוא ענה לנו בפירושו. ואז אנחנו פונים לסיוור בתוך המשחטה. בקפדנות רבה עובר הראב"ד בין קווי הבדקים, מבקש הסבר לשיטת המיון של העופות, אשר נבדקים על ידי שלושים ושניים בודקים בו זמנית, ומתעכב דקות ארוכות ליד הבדק שאליו מגיעים העופות עם כתמי החיסון. לאחר הסבר ארוך מפי רבני המשחטה על אודות הבדיקה הקפדנית, מבקש הגר"מ שטרנבוך להבין פרט אחד וחשוב. "אדם אחד אמר לבדוק את כל העופות הללו?" שאל את מלוויי כאשר מול עיניו מתגבהת ערימת העופות הבעייתיים.

הרב באייער והרב בלוי משיבים, כי יש עוד בודקים שיצאו ככל הנראה להפסקה. פניו של הראב"ד לא נראו נוחות מהתשובה שקיבל, והסיוור המשיך.

לפני היציאה מהמשחטה אנחנו פונים אל הראב"ד ומנצלים הזדמנות לשאול: מהומה על לא מאומה?

"הדברים שנאמרו כביכול מהמשחטה, שכאן יוצאים עופות שיש עליהם 'שאלה', קל וחומר טריפה של ממש, הם הוצאת לעז כפשוטה. עלילת דברים".

הבטחת לנו עוף לשבת. אברכי 'תולדות אהרן' ועובדים במשחטה

עין פקוחה. הראב"ד בסידור במשחטת העופות

לדון בזה, אחר שרבנו הרמ"א סגר בפנינו הדרך ופסק כי כל חשש כל דהוא בצומת הגידין הוא טריפה. מי יבוא אחר המלך לומר שהוא כן בקי בזה?

"בתחילה כאשר זה התנהל בינינו, בקשתי שיהיה נוכח בדיון רב שלישי, גייטלי, הגאון הרב הרשל שרייבר מבאיאן, שיהיה זה שיראה את טענות הצדדים ויכריע (למרות שהוא פסק, כידוע, נגד כשרות העופות). הפגישה אמורה היה להתקיים בביתו. סמכתי על דעתו, כי הוא תלמיד חכם גדול ובקי וסמכתי שיוציא דין אמת. שעתיים לפני מועד המפגש - הוא אמר שאינו מוכן שזה יתקיים בביתו. שאלו אותי האם אני מוכן שזה יתקיים בבית של הרב יברוב, והשבתי בחיוב. נפרדנו בידירות רבה אך הסיכום שהיה לנו בנושא - הופה, ולא על ידי או על ידי ה'עדה החרדית'."

הרב גלבר מתנסח בעדינות רבה, ככל הנהגתו, וניכר שהוא נזהר בלשונו, ולמרות שלדבריו מדובר בראיון ראשון בחייו - הוא מתנסח ברהיטות ובבהירות רבה.

■ **מנקודת המבט שלך, העובדות הפשוטות הן שהחמרתם את ההוראות לגבי מתן החיסונים ומעתה הם יהיו חייבים להיות מחוממים היטב לפני ההזרקה? גם את מקום ההזרקה, אומרים, ששיניתי?**

"את מקום ההזרקה לא שינינו. אכן הורינו להחמיר בנושא חימום החיסון ויש הוראות בדורות שחודדו בנושא. לפני שנמשיך, תרשה לי לציין לך כמה עובדות, שגם מגובות במסמכים. לפני שש שנים, ושוב לפני שנתיים, הגיעו רבני המשחטה ונציגי השוחטים אל ראשי בד"צ ה'עדה החרדית' במטרה לקיים דיון בנושא זיקות החיסון הניתנות לעופות. כל הטענות אשר נשמעות כיום ועוד כמה נוספות הועלו כבר אז על ידי ה'עדה החרדית' עצמה. התקיים ביורר יסודי, ראשי הבד"צ ביקרו במדגרות ובלולים, קיבלו סיור רחב בכל התהליך, ובעקבותיו הורו לנו כיצד לנהוג. וכך אנו עושים עד היום."

"לצד זאת, כתוב 'מכל מלמדי השכלתי'. ראשי הבד"צ, כאמור, החמירו את ההוראותיהם בנושא החיסונים, כדי למנוע כל אפשרות לבעיה."

"באופן כללי, משחטת 'גלאט עוף' שתחת כשרות בד"צ ה'עדה החרדית' ידועה כמשחטה פתוחה. כל המבקש ללמוד את נושאי הקמת משחטות,

הראב"ד מקשיב בעניין רב אך בפנים קפואות - ואינו אומר מילה. רבני המשחטה, הרב באייער והרב בלוי, כמו גם הרב גלבר - ממתנינים. לאחר דקה ארוכה הראב"ד פותח את החוברת שהביא איתו, בה מרוכזים כל דברי הרב יברוב, עובר עליה שוב ואז אומר: "הכול אכן למהדרין. אבל האם ניתן למצוא פתרון לנושא ההזרקות בשוק?"

הנראית לעין שיש למעלה מ-20 אחוז טריפות וגם לאחר שהוסיפו משגיח נמצאו הטריפות הנ"ל, וזו ההוכחה שאותו חומר שנמצא על הרגל הוא לקותא שגורם טריפות בגידים."

יש כאן גרסאות סותרות, אנו אומרים לרב גלבר. הוא חושב רגע ואז אומר כי הוא יגיד לי את הגרסה שלו. "אינני מעוניין להתווכח או להתנגח עם איש", הוא מבהיר.

■ **לפני הבהרת הדברים מה מהות המחלוקת? "הטענה שלו היא שכתוצאה מהחיסון מתפתחת דלקת שמביאה לריקבון, וזה גורם לטריפה. אני אמרתי שאין דלקת בגלל החיסון ואין כל סיבה להטריף את העופות. הוא טען שאין לנו עוד מה**

משיב הגר"מ שטרנבוך ופונה לצאת אל סדר יומו העמוס שממתין לו כראב"ד, כראש ישיבה וכאחד מגדולי פוסקי ההלכה ששאלות מועברות אליו מהעולם כולו.

מלחמת גרסאות

■ **המשמעות של התשובה הזו היא, שיש יותר ממשוה בדברים של הגר"נ יברוב, אנו אומרים להרב יוסף גלבר שעומד בסמוך.**

"הגר"נ יברוב הוא מורי ורבי. אני למדתי ולומד את ספריו 'דברי הסופרים' והם שגורים על לשוני. כאשר נפגשנו לפני כחודש לדון בנושא העופות, אף ציטטתי באוזניו פסיקות מספרו והוא נהנה". ככל שזה היה תלוי בהרב גלבר, פליטת הפה שלו לא היתה מבשילה לשיחה וראיון. אלא שחזקה עליו בקשת ראשי 'ועד הכשרות' 'ועד השחיטה' בבד"צ ה'עדה החרדית' - וכך התישבנו לשיחה.

■ **התלמיד שוחט כנגד הוראות מורו ורבו?**

"חס וחלילה", הוא משיב מיד. "נפגשנו לפני כחודש בביתו. הבאתי איתי שני ארגוני עופות שאותם פתחתי על שולחנו. בדקנו כל אחד מן העופות. לא נמצא באף אחד מהם אפילו סרך של שאלה. ועם זאת הוא אמר, שעשרה תלמידי חכמים ראו בעיניהם את הטריפות ומוכנים לבוא להעיד. אמרתי לו שאדבר, אני אשמח לפגוש בהם ולהבין על מה הם מדברים. נפרדנו מתוך ידידות כאשר הסיכום הוא שאפגוש אותם ואבין על מה מדובר. לצערך, הסיכום הופה. אין לי מושג מי הם אותם תלמידי חכמים ובוודאי שאין לי מושג על מה מדובר."

להגר"נ יברוב גרסה שונה. במכתב שפרסם, נכתב: "המשגיח במשחטה אמר שבדק ולא מצא טריפות, ואמרתי שעשרה תלמידי חכמים ראו בעיניהם את הטריפות ומוכנים לבוא להעיד וסירבו בתוקף שאני אביא את העדים, ורק לאחר הפצרות הסכימו שאשב עם אחד מרבני 'ועד השחיטה' ונברר הדבר, ואחרי כמה דקות כבר הדיפסו מודעות שהעופות כשרים בלי פקפוק."

ועוד במכתב: "הבד"ץ לא הזמין אותי לדיון וחשבו לדון בעצמם, רק אני הצעתי להגאון רבי משה שטרנבוך והוא השתדל שיסיכמו שאני אבוא לדיון."

"כל הכחות והעלמות עין לא יועילו מול האמת

יכול להגיע לכאן כרצונו בכל עת. כל ועד כשרות או חסידות שאתה מכיר שפתחו משחטה נפרדת, הגיע לכאן ללמוד ולעמוד על הדברים. אין לנו מה להסתיר, ואנחנו שמחים לסייע. לצד זאת, כאשר מושמעות הערות מהותיות, אנחנו מעבירים אותו לראשי הבד"צ שיחליטו בנושא."

הרב גלבר, נגלה מאוחר יותר, הוא מוותיקי הבודקים והשושטנים. הוא היה הבודק השישי במשחטה, ואותו הכשיר הגאון רבי מאיר ברנדסדורפר זצ"ל בעצמו. "הוא היה יושב עם כל בודק שעות וימים שלמים ומכשיר אותו כאילו היה בנו יחידו. עד שלא היה בטוח שהבדק יודע היטב את המלאכה, לא היה עוזב אותו". פרט נוסף שנגלה הוא, שהרב גלבר היה בודק העופות של הגר"מ ברנדסדורפר בעצמו. "כואב לי על כל הסערה. אך אני יכול להגיד לך שיש 4 בודקים שבוחנים כל עוף והם מתחלפים כל שעה. אלה הנהלים שלנו. אין כל חשש לכשרות העופות".

■ כמה עופות אתם שוחטים ביום?

"אנחנו שוחטים בסביבות 30,000 עופות ביום, לפני חגים זה יכול להגיע ל-40,000. האגרה שאנו גובים היא על כל עוף שנשחט, ללא קשר אם הוא כשר או טרף. זה מוריד מהלחץ להכשיר כמה שיותר, אנחנו לא מרוויחים על זה יותר. לא כל מערכות הכשרות יכולות להגיע להסכמה כזו. בנוסף, כאן במשחטה אין דרגת ביניים של כשר אך לא למהדרין. כאן כאמור זה רק כשר או טרף".

■ ומה מספר העופות שבגלל החיסון מתעוררת שאלה לגביהם?

"בסביבות שלושים עופות ביום".

■ ומה אחוזי הכשר או הטרף (כאשר החומר יורד מתחת לאצבע מעל למפרק) בעופות הנבדקים?

"ברובם הם כשרים".

■ הסערה הזו שינתה משהו מהותי?

"מלבד ההקפדה על חום החיסונים ופתיחת העור על השוק? לא. הציבור לא מודע להשקעה הרבה שלנו עוד בשלב בחירת המשקים שמהם אנחנו לוקחים את העופות. אנחנו עובדים עם כמות גדולה מאוד של משקים. יש לנו אדם מיוחד שמדי יום מבקר ב-3-4 משקים ולוקח מהם כמה מהעופות לשחיטה. המטרה היא לוודא שהעופות הללו אכן ללא בעיות באברים הפנימיים השונים. אחרי שהוא מאשר, מגיע כאן למפעל מדגם של כמאה עופות שנשחטים ונבדקים בנפרד. אם אכן הכול בסדר, הלול מאושר ואנחנו לוקחים כמות מסחרית, שזה עשרות אלפי עופות ביום. העבודה עם משקים רבים מאפשרת לנו לבחור עופות שאחוזי הטריפות שבהם הוא מועט. אז נכון שהמחיר לצרכן הוא מעט יקר יותר, אך מנגד הוא מקבל סחורה איכותית במיוחד עם שורה של הקפדות הלכתיות".

■ להערכתך הסערה מאחוריים?

"אני לא מבין בסערות. אני יכול להגיד לך דבר אחד, למעלה מ-20 שנה אני במערכת השחיטה. לא שינינו כלל מהכללים שקבע הגר"מ ברנדסדורפר על דעת חברי הבד"ץ. איננו מהססים לתקן ולשפר ככל שצריך, כמובן לאחר שהדברים מובאים להכרעת חברי בד"ץ העדה החרדית. כשרות היא נאמנות. אדם שאוכל מזון שתחת חותמת הכשרות - הוא סומך שזה למהדרין. זאת אחריות עצומה. ובאופן אישי אני יכול להגיד לך, שאני מבין היטב את כובד האחריות והעופות כשרים למהדרין".

ועם האמירה ההחלטית הזו הוא עוזב את החדר, והולך להמשיך במלאכת הפיקוח.

שוקולד שמרלינג זה קלאסיקה

כבר למעלה מ-50 שנה שאנחנו משקיעים בשוקולד, מייצרים אותו מחומרי גלם מובחרים בתהליך ייצור שווייצרי מסורתי, הכל כדי שאתם תיהנו משוקולד איכותי ברמה הגבוהה ביותר.

יש שוקולד ויש שמרלינג

Schmerl's
of Switzerland

טווח ומוני - שוקולד שווייצרי מעולה - מילק שוקולד חלב במילוי פרלין - הרמוני שוקולד לזן במילוי פרלין - פרווה במילוי פרלין פרווה - ספליט במילוי פרלין נוואט - קמוצינו במילוי פרלין וקפה - קרמל במילוי פרלין בטעם קרמל - קוקוס במילוי קוקוס - קיט אקסטרה מילק במילוי אקסטרה חלב - מפיץ מורשה בישו אילנה ונה ירושלים בע"מ